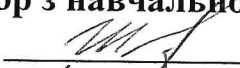

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
“31” 08 2026 р.

ЖИВОПИС

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна програма (наукова)	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Семестр викладання	I, II

РОЗРОБНИК:

доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства

Наталія ЗОЛОТАРЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	nataliia.zolotarchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, ауд.511
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-zolotarchuk
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Живопис»

Живопис як вид образотворчого мистецтва ґрунтується на створенні художнього образу засобами кольору, тону, світлотіні, фактури та композиції. Для майбутнього графічного дизайнера оволодіння основами живопису має не лише мистецьке, а й професійне значення, оскільки сприяє розвитку вміння працювати з кольором, визначати колористичні взаємозв'язки, передавати об'єм і просторовість форми, створювати композиційні рішення та формувати цілісний візуальний образ.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти базових знань і практичних навичок у галузі живопису, розвиток колористичного та образного мислення, опанування основ роботи з кольором, тоном, формою і простором, а також застосування набутих художніх компетентностей у вирішенні професійних завдань графічного дизайну.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти опановують основи теорії кольору, принципи побудови живописного зображення, особливості передачі форми, об'єму, освітлення та матеріальності предметів засобами живопису. Практичні завдання передбачають виконання живописних робіт з натури, навчальних етюдів, натюрмортів та творчих композицій із використанням різних живописних матеріалів і технік.

Особлива увага приділяється розвитку спостережливості, візуальної культури, здатності аналізувати колірні та тональні співвідношення, знаходити композиційне рішення та передавати характер натури засобами живопису. Набуті знання і навички є основою для подальшого опанування фахових дисциплін та можуть застосовуватися під час створення ілюстрацій, плакатів, айдентики, рекламної графіки, цифрових візуальних продуктів та інших дизайн-проектів.

У результаті вивчення дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- основні поняття та закономірності живопису;
- основи теорії кольору та принципи взаємодії кольорів;
- особливості передачі форми, об'єму, простору та освітлення засобами живопису;
- закономірності тональних і колористичних співвідношень;
- основні живописні матеріали, інструменти та технічні прийоми роботи з ними;
- принципи побудови та організації живописної композиції;
- особливості застосування живописних засобів у професійній діяльності графічного дизайнера.

У результаті вивчення дисципліни здобувач освіти повинен вміти:

- аналізувати форму, колір, тон, освітлення та просторові взаємозв'язки зображуваних об'єктів;
- передавати характер, об'єм і матеріальність предметів засобами живопису;
- грамотно використовувати колір і тон для створення цілісного живописного образу;
- працювати з основними живописними матеріалами, інструментами та техніками;
- виконувати живописні етюди, натюрморти та творчі композиції з натури;
- застосовувати принципи композиції та колористики під час виконання навчальних і творчих завдань;
- аналізувати власну роботу та вдосконалювати її відповідно до поставленого художнього завдання;
- застосовувати набуті знання та навички з живопису під час виконання професійних завдань у галузі графічного дизайну;
- використовувати цифрові та інформаційні ресурси для пошуку, аналізу й опрацювання візуального матеріалу.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2026/2027)).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і живопису (за спеціалізаціями)	ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1,2		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	56/42 (в годинах)	12/8 (в годинах)
Самостійна робота		34/48 (в годинах)	78/82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Дизайн-проектування
	Шрифти і типографіка
	Формоутворення

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-т б год.
І СЕМЕСТР			
1.	Живопис простого натюрморту з двох предметів	Виконати живописне зображення простого натюрморту з двох предметів. Здійснити композиційне розміщення постановки на форматі, визначити пропорції, взаємне розташування та характер форм. Передати локальний колір предметів, їхні тональні та кольорові взаємозв'язки, освітлення та просторове розташування. Звернути увагу на співвідношення теплого і холодного, світла й тіні. Роботу виконувати послідовно — від загального кольорового рішення до уточнення форми та деталей, зберігаючи	20

		цілісність живописного зображення. Матеріал: акварель. Формат: А3.	
	Живопис драперії	Виконати живописне зображення однотонної драперії. Передати характер, пластику та об'єм тканини за допомогою кольорових і тональних співвідношень. Виявити основні складки, їхній напрям, глибину та взаємодію зі світлом. Звернути увагу на чергування освітлених і тіньових ділянок, плавність кольорових переходів та цілісність форми. Матеріал: акварель. Формат: А3.	20
2.	Живопис гіпсової розетки (гризайль)	Виконати живописне зображення гіпсової розетки методом гризайль. Правильно закомпонувати модель на форматі, визначити її пропорції та характер рельєфу. Передати об'єм і пластику орнаментальної форми за допомогою тональних градацій. Виявити світло, півтінь, тінь, рефлекс і падаючу тінь, зберігаючи цілісність тонального рішення. Особливу увагу приділити поступовому моделюванню рельєфу та передачі його просторової глибини. Матеріал: акварель. Формат: А3.	16
3.	<i>Залікове завдання. Живопис фруктів</i> Виконати акварельний живопис фруктів із натури. Створити компактну композицію з кількох фруктів, визначити їхні пропорції, форму та взаємне розташування. Передати локальний колір, об'єм, освітлення та характер поверхні фруктів засобами акварельного живопису. Врахувати кольорові рефлекси та взаємний вплив предметів. Продемонструвати вміння працювати прозорими шарами, використовувати насичені та світлі кольорові співвідношення, зберігати чистоту кольору й цілісність композиції. Матеріал: акварель. Формат: А3.		
II СЕМЕСТР			
4.	Декоративний натюрморт	Створити декоративну інтерпретацію натюрморту засобами гуашевого живопису. Виконати композиційний пошук та узагальнити форми предметів, відмовляючись від надмірної деталізації. Застосувати стилізацію, площинне трактування форми, локальні кольорові плями, контрасти та ритмічне	22

		співвідношення елементів. Передати характер предметів через колір, силует, декоративну фактуру та взаємодію плям. Забезпечити цілісність композиції та гармонійне кольорове рішення. Матеріал: гуаш. Формат: А3.	
5.	Етюд квітів	Виконати короткочасний живописний етюд квітів із натури. Передати характер, форму, колір і просторове розташування квітів, не перевантажуючи роботу деталями. Зосередитися на загальному кольоровому та тональному рішенні, співвідношенні світла й тіні та передачі настрою натури. Пастеллю або акрилом виявити основні кольорові маси, форму та характер квітів. Роботу виконувати від загального до часткового, зберігаючи свіжість і безпосередність етюдного рішення. Матеріал: пастель, папір для пастелі або акрил та полотно (за вибором студента). Формат А3	20
6.	Залікове завдання. Етюд квітів (акварель) Виконати живописний етюд квітів з натури засобами акварелі. Визначити композиційне розміщення, основні кольорові маси, характер форми та просторові взаємозв'язки. Передати колір, освітлення, об'єм і легкість квітів за допомогою прозорих акварельних відношень. Застосувати різні прийоми акварельного живопису, зберігаючи чистоту кольору, свіжість мазка та цілісність роботи. Уникати надмірної деталізації, зосередившись на загальному враженні від натури та виразності кольорового рішення. Матеріал: акварель. Формат А3		
	Всього годин		98

**Зміст самостійної роботи здобувачів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:**

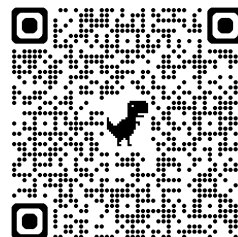
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	82	160
Етюди фруктів	12	20
Етюд простого натюрморту з двох предметів (чашка і яблуко)	12	46
Етюди драперії	10	12
Етюди у техніці гризайль (предмети вжитку, овочі, фрукти тощо)	18	30
Етюд предметів зі скла	18	40
Етюд квітів	12	12

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

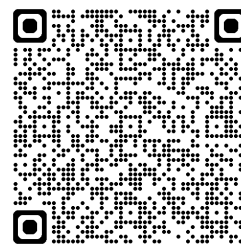
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Аудиторні заняття з дисципліни «Живопис» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того, щоб студент отримав консультацію щодо власної творчої роботи, що дає можливість виключити присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Неформальна освіта дає можливості для саморозвитку та самореалізації, здобуття нових знань і практичного досвіду, а також для

---

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

пошуку мотивації та натхнення (при представленні диплому про участь у Всеукраїнських та Міжнародних творчих конкурсах з цього курсу здобувачу буде зараховано оцінки відмінно “5” для підняття рейтингу до заліку).

Академічна доброчесність є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, є базовою складовою процесу вивчення дисципліни. Дотримання академічної доброчесності, коли викладач надає достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок, що допомагає забезпечити повагу до інтелектуальної власності.

Після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні завдань важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Використання штучного інтелекту під час виконання практичних завдань

У процесі виконання практичних завдань з дисципліни «Живопис» здобувачі освіти можуть використовувати окремі інструменти штучного інтелекту як допоміжний засіб для пошуку та опрацювання навчальної інформації, аналізу художніх зразків, композиційних рішень, анатомічної будови, перспективи, світлотіні тощо.

У разі застосування технологій штучного інтелекту здобувач повинен додати до виконаної роботи **супровідну інформацію**, у якій необхідно зазначити:

- назву програми, онлайн-сервісу, плагіна, неймережі або іншого інструменту штучного інтелекту, який використовувався;
- мету та спосіб його застосування під час виконання практичного завдання;
- конкретну частину роботи, під час створення, аналізу або опрацювання якої було використано ШІ;
- за потреби – коротко описати, яким чином отриманий за допомогою ШІ матеріал був самостійно опрацьований, скоригований або використаний у подальшій роботі.

Основна частина практичного завдання з дисципліни «Живопис» повинна бути виконана здобувачем самостійно, відповідно до

поставленого навчального завдання та з дотриманням вимог до техніки, композиції, пропорцій, конструктивної побудови, перспективи, кольору.

Не допускається подання до оцінювання практичних робіт, які **повністю створені за допомогою штучного інтелекту** та не передбачають самостійної творчої й практичної роботи здобувача.

Використання ІІІ має розглядатися виключно як **допоміжний інструмент навчального процесу**, а не як заміна власної художньої практики, творчого пошуку та професійних навичок здобувача.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно - рецептивний (сприйняття): (викладення нового матеріалу; наочний - приклади завдань, зразків); Практичний метод (передбачає засвоєння матеріалу шляхом виконання практичних, творчих пізнавальних завдань: виконання етюдів, ескізів до творчих живописних робіт)	Диференційований залік Живописна (творча) робота

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Живопис» необхідно:

1. **проектор або інший мультимедійний екран** для вступної демонстрації теоретичного матеріалу, методичних рекомендацій, навчальних презентацій, зразків академічного рисунка та практичних завдань;
2. **доступ до мережі Інтернет** для пошуку та перегляду навчальних матеріалів, художніх референсів, анатомічних схем, зразків академічного рисунка, а також для використання платформ і сервісів на основі штучного інтелекту (наприклад, Gemini, ChatGPT) як допоміжного інструменту для аналізу композиції, перспективи, анатомічної будови, пропорцій та світлотіньових рішень;
3. **мольберти та планшети для живопису** відповідного формату для виконання практичних завдань;
4. **натурний фонд**: муляжі, предмети побуту, драпірування та інші навчальні постановки для виконання малюнків із натури;
5. **освітлювальне обладнання** (настільні або студійні лампи, спрямоване освітлення) для організації натурних постановок і вивчення закономірностей світлотіні;
6. **матеріали та інструменти**: олівці різної твердості, фарби, матеріали, передбачені програмою навчальної дисципліни;
7. **папір та інші основи для живопису** відповідного формату й щільності, зокрема акварельний (250 гр, 300 гр,) та папір для акрилу, пензлі, акварельні та акрилові фарби, гуаш, пастелі суха або олійна, та інших живописних технік;
8. **навчальна та методична література**, що відповідає змісту програми навчального курсу, зокрема видання з академічного живопису, теорії кольору, композиції, перспективи, анатомії, світлотіні, колористики та технік живописного зображення.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			мі п	ма х
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	Екзамен/залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Живопис» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає здачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді.

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні завдання):

Бали	Критерії оцінювання
54-60 – 5 А	Здобувач освіти у повному обсязі опанував матеріал та виконав всі завдання своєчасно; виконані роботи є акуратними, виконані з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання; студент володіє практичними вміннями на високому рівні; здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчального процесу; продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу та активність. Робота здобувача виконана на високому професійному рівні відповідно до поставленого навчального завдання. Композиція цілісна, врівноважена та виразна. Правильно передані пропорції, конструктивна будова, форма, об'єм і просторові співвідношення. Колористичне та тональне рішення переконливе, гармонійне й відповідає характеру постановки. Продемонстровано впевнене володіння технікою акварелі, пастелі, акрилу або гуаші. У декоративних завданнях наявні стилізація, узагальнення форми, виразний ритм площин і кольорових плям. Робота завершена, образно та пластично цілісна, має самостійне творче рішення.
50-53 – 4 В	Здобувач освіти загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до їх виконання, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. Робота відповідає основним вимогам навчального завдання. Композиція продумана, основні пропорції, форма та просторові співвідношення передані правильно, проте наявні окремі неточності. Колорит загалом гармонійний, але

	недостатньо опрацьовані тональні або кольорові взаємозв'язки. Технічні прийоми матеріалу засвоєні, хоча потребують подальшого вдосконалення. У декоративних роботах стилізація та площинне трактування форми присутні, але не завжди достатньо виразні. Робота має загальну цілісність і завершеність.
45-4 9 – 4 С	Здобувач в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання живопису, закони колористики), вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки, зокрема, робота частково відповідає поставленому завданню але помітні недоліки в композиції, пропорціях, передачі форми, об'єму або простору. Тональні та колористичні співвідношення недостатньо узгоджені, порушена цілісність кольорової гами.
40-4 4 – 3 D	Здобувач освіти в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився лише з частиною поставлених завдань або виконав завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому мали значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо); студент не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час роботи над завданнями (наявні похибки в роботі, які засвідчують неповне засвоєння практичних умінь та слабкі теоретичні знання студента, наприклад, недотримання лінії горизонту, пропорцій, нехтування конструктивною побудовою зображення та кольоровим вирішенням).
35-4 0 – 3 E	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, завдання мають значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо; завдання здано невчасно; ставлення студента до навчання, зокрема до виконання завдання не відповідальне. Робота не відповідає основним вимогам навчального завдання. Порушено композицію, пропорції, конструктивну будову та просторові співвідношення. Відсутнє переконливе тональне й колористичне рішення. Технікою живопису студент володіє недостатньо. У декоративних роботах відсутні або випадкові стилізація, узагальнення форми, ритм і декоративна організація площини.

	Робота незавершена, не має цілісного образного рішення та потребує суттєвого доопрацювання.
0-34 -2 F	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/залікове завдання):

Бали	Критерії оцінювання
37-40 - 5 A	Залікове завдання виконано на високому рівні. Композиція врівноважена, цілісна та виразна. Форма, пропорції та просторове розташування предметів або квітів передані переконливо. Правильно визначено основні кольорові маси, локальний колір, тональні та кольорові співвідношення. Передано об'єм, освітлення, кольорові рефлекси та взаємний вплив елементів постановки. Акварельні прозорі шари використано грамотно, збережено чистоту, свіжість і насиченість кольору. Характер поверхні фруктів або пластика й легкість квітів передані відповідно до натури. Робота відзначається цілісністю живописного рішення, культурою акварельної техніки та завершеністю. Здобувач демонструє добре сформовані базові навички академічного та етюдного живопису.
33-36 - 4 B	Залікове завдання виконано на достатньо високому рівні. Композиція загалом правильна та врівноважена, форма і пропорції передані переважно точно. Основні кольорові та тональні співвідношення визначені правильно, об'єм та освітлення передані переконливо. Акварельна техніка використана впевнено, прозорість і чистота кольору переважно збережені. Окремі кольорові переходи, рефлекси, деталі форми або просторові взаємозв'язки потребують більшого опрацювання. Робота виконана повністю та має завершений характер.
30-32 - 4 C	Робота має достатній рівень виконання. Композиційне розміщення загалом правильне, але спостерігаються окремі неточності у формі, пропорціях або просторовому розташуванні. Основні кольорові маси визначені правильно, однак об'єм, освітлення, рефлекси та взаємний вплив кольорів передані недостатньо виразно. Акварельна техніка засвоєна, проте окремі переходи є різкими або недостатньо прозорими. Етюдність і безпосередність живописного рішення проявляються частково. Робота відповідає основним вимогам і має завершений характер.

27-29 – 3 D	Завдання виконано на мінімально достатньому рівні. Композиція має окремі недоліки, помітні неточності у пропорціях, формі та просторових взаємозв'язках. Кольорові та тональні співвідношення спрощені, об'єм та освітлення передані недостатньо переконливо. Кольорові рефлекси та взаємний вплив елементів постановки опрацьовані слабо. Акварельні переходи недостатньо прозорі, місцями порушена чистота кольору. Загальний характер натури передано, але робота потребує вдосконалення.
25-26 – 3 E	Виконано лише мінімальні вимоги до завдання. Спостерігаються значні помилки у композиції, пропорціях та передачі форми. Кольорове рішення недостатньо продумане, об'єм та освітлення передані слабо. Акварельна техніка використана невпевнено, кольори місцями втрачають чистоту та прозорість. Кольорові рефлекси, просторові взаємозв'язки та характер натури майже не опрацьовані. Робота потребує значного доопрацювання.
0-24 –2 F	Завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає мінімальним вимогам дисципліни «Живопис».

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Живопис» є залік, який передбачає виконання залікового завдання самостійно.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гілязова Н. М. Рисунок. Живопис: навч. посіб. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2021. 120 с.: іл. (порядковий номер 31434)
2. Іванов С. Основи композиції видання: навч. Посіб. Львів: Світ, 2013. 232 с.: іл. (порядковий номер 27377)
3. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції: навч. посіб. Львів: Вид-во Льв. Політехніки, 2014. 212 с.: іл. (порядковий номер 28851)
4. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
5. Куленко М. Основи графічного дизайну: підручник, К.: Кондор, 2006. 492с. (порядковий номер 10972)
6. Лукань В. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.

7. Лукань В. Рисунок: метод. посіб. до навч. курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 112 с.
8. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
9. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис Київ: ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164 с.
10. Сторожук Л. Живопис. Графіка: альбом. Харків: Золоті сторінки, 2017. 59 с.: іл. (порядковий номер 31592)
11. Сухенко В.О. Рисунок: навч. посіб. К.: BONA MENTE, 2004. 213 с. (порядковий номер 10365)
12. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. Посібник. Львів. Аверс, 2010. 496 с.

Додаткова література

13. Губаль Б.І. Композиція в дизайні. Одно-, дво-, і тривимірний простір: посіб. для студ. вищ. навч. закл. Ів.-Фр., 2011. 240с.
14. Прищенко С. Кольорознавство: навч. посібник. К.: Кондор, 2018. 436 с.: іл..
15. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунку. К.: Техніка, 1997. 222 с.
16. Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття: Київ; Одеса: Вища школа, 1983. 206 с.
17. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. «Дизайн-освіта 2008». Харків: ХДАДМ, 2008. 168 с.
18. Мельничук І. Ю. Методика викладання живопису та композиції під час літньої практики. Вид-во «Емма», 2013. 104 с.
19. Перепадя В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі: навчальний посібник. Львів: Палітра, 2003. 288с

Електронні інформаційні ресурси

20. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 1. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=uwQylpjt6u0> (дата звернення: 20.08.2026р.)
21. Акварельний живопис. Натюрморт. Урок 2. URL: https://www.youtube.com/watch?v=QTsfz_PgNGo (дата звернення: 20.08.2026р.)
22. Гризайль акварель куб і циліндр. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9g5AADf5ZX0> (дата звернення: 20.08.2022)
23. Етюд аквареллю. веб-сайт. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/etjudi-akvarellju-jak-rozvinuti-tvorchi-zdibnosti.html> (дата звернення: 20.08.2026р.)
24. Живопис овочів (перець). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VwyrstGal0> (дата звернення: 12.08.2026р.).
25. Зображення букету квітів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QDk7z9VvPr4> (дата звернення: 14.08.2026р.)
26. Зображення букету квітів. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QDk7z9VvPr4> (дата звернення: 25.08.2022)

27. Золотарчук Н. І. Живопис драперії. URL:
https://drive.google.com/file/d/1xdTn8NREDcn5rCiz3i_4UkHJIUaQQNdN/view?usp=sharing (дата звернення: 22.08.2022)
28. Маленькі секрети акварельного живопису. веб-сайт. URL:
<https://artclass.kiev.ua/uk/sekrety-akvarel%CA%B9noho-zhyvopysu/>
29. Натюрморт аквареллю. Акварельний живопис яблуко URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=VF2-zLPyjlI> (дата звернення: 11.08.2026р.).
30. Урок малювання гуашшю предмети побуту. URL:
<http://maliunok.com/urok-malyuvannya-guashshyu-predmeti-pobutu-urok-guashshyu-malyuvannya/> (дата звернення: 25.08.2026р.)
31. Фрукти аквареллю: веб-сайт. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=hJlafP344GM> (дата звернення: 27.08.2026р.)
32. "Sunflower Burst" Narrated Step by Step Transparent Watercolor Tutorial (сонях аквареллю). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3FVH0LefKLU> (дата звернення: 12.08.2026р.)
33. Basic Flower watercolor- Sunflower(wet-in-wet. Arches rough) NAMIL ART (сонях аквареллю). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vvc7dAULYnQ> (дата звернення: 12.09.2026р.)
34. How to paint a realistic Pear in Watercolor Botanical Art. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=YuQodpehiGQ> (дата звернення: 27.08.2026р.)
35. How to Paint a Sunflower / Yellow Watercolor Painting. Як намалювати сонях аквареллю. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EgIJGPodLJA> (дата звернення: 12.09.2026р.)
36. How to paint still life with watercolor/art lessons/beginners/Навчальний натюрморт аквареллю. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=r4dXJ3ZgCH0&t=104s> (дата звернення: 22.08.2026р.)
37. Paint Along with Larry Hamilton - Nov. 6, 2013 - Watercolor - "Vase of Flowers". Ваза з квітами. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=HGMOIyuxrac> (дата звернення: 14.09.2026р.)
38. Painting a Pear - Watercolor Time Lapse. (Живопис груші) URL:
https://www.youtube.com/watch?v=cQKcj_ix54Y (дата звернення: 12.09.2026р.).